

Samenvatting Stavaza brief COVID 19 11 mei 2021 Testen & Traceren

Inleiding

Per 19 mei zal stap 2 uit het openingsplan ([Openingsplan | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)) gezet worden. Voorwaarde is dat op 17 mei een daling van 15-20% zichtbaar is over het lopende zevendaagse gemiddeld van de ziekenhuis- en ic-opnames ten opzichte van de piek van de derde golf op 20 en 21 april. De versoepelingen zouden per 1 juni 2021 in kunnen gaan.

De daling van het aantal ziekenhuis- en ic-opnames was over 7 dagen met peildatum 6 mei minder dan 10%. Het sterftepercentage daalt.

Het aantal meldingen van infectie naar leeftijd per 100.000 inwoners is nog altijd het hoogst in de leeftijdsgroep 18 t/m 24 jaar. In alle andere leeftijdsgroepen is dit gedaald. Naarmate de leeftijdsgroep ouder is, is de daling duidelijker. Op 29 april waren er naar schatting 168.490 besmettelijke personen in Nederland. Het reproductiegetal ligt nog steeds op 1.

Het kabinet benadrukt dat de geldende (basis)maatregelen verder nageleefd moeten worden.

Testen

Spoor 1 Testen gericht op opsporen en bestrijden

1a Testen van risicodoelgroepen

In de eerste 4 weken van april werden dagelijks rond ca. 77.000 testen afgenomen. De afgelopen week daalde het aantal naar ca. 57.000 testen per dag. Naar verwachting onder meer door de meivakantie. Het aantal mensen dat zich na een positieve zelftest laat hertesten bij de GGD bedroeg gemiddeld 380 per dag in week 17 versus respectievelijk 300 in week 16 en 200 in week 15.

1b Risicogericht grootschalig testen; uitkomst pilots

De pilots in Lansingerland, Dronten, Bunschoten en Rotterdam-Charlois hadden als doel of meer zicht op het virus kan worden verkregen, of de test-, quarantaine- en isolatiebereidheid kan worden beïnvloed en wat de grootschalige risicogerichte testaanpak vraagt van de uitvoering.

Het laagdrempelig aanbieden van testen verhoogt de testbereidheid. Het helpt als testen dichtbij huis kan, zonder afspraak en minder invasief kan. Ook gerichte communicatie en informatie die aansluit op de lokale omstandigheden en het aanbieden van ondersteuning bij quarantaine en isolatie helpt.

Door het toegenomen aantal testen en positieve testen (ook onder mensen zonder klachten) werd een beter inzicht in de verspreiding van het virus verkregen. Ook werd de positieve invloed van grootschalig testen waargenomen op de besmettingsgraad in Lansingerland (daling) en Bunschoten (stabilisatie terwijl de rest van de regio Utrecht steeg).

De opkomst voor testen blijkt afhankelijk van het urgentiegevoel. Zo was de opkomst in Dronten slechts 28% en ligt de opkomst tussen 23 en 39% als er geen acute aanleiding is.

Uit de pilots in Lansingerland, Dronten en Bunschoten blijkt dat er samenhang bestaat tussen de infectiedruk en de hoeveelheid coronavirus in rioolwater maar dit geeft geen inzicht in de voorspellende waarde. Verder onderzoek van rioolwater door het RIVM kan dit eventueel wel uitwijzen.

De GGD-GHOR zal risicogericht grootschalig testen opnemen in hun toolbox van instrumenten.

1c. Risicogericht testen in het voortgezet onderwijs

Het kabinet heeft zelftesten beschikbaar gesteld voor leerlingen voor risicogericht testen bij besmetting.

Spoor 2 Testen om de samenleving te openen

Spoor 2a Testen gericht op veilige toegang tot het sociale leven

In dit spoor is het de bedoeling dat burgers een testbewijs kunnen krijgen voor tijdelijke toegang tot maatschappelijke evenementen. Het wetsvoorstel 'Tijdelijke wet testbewijzen COVID-19' is door de Tweede Kamer geaccepteerd en wordt 25 mei besproken in de Eerste Kamer. Na aanvaarding door beide Kamers kan het toegangstesten naar verwachting vanaf eind mei breed worden ingezet.

De uitkomsten van de in april uitgevoerde pilots worden meegenomen in de op te stellen ministeriële regeling. Hierin zal een nadere precisering van de voorzieningen en activiteiten worden gegeven en de voorwaarden waaronder een testbewijs daadwerkelijk wordt verplicht.

In mei zullen nog een aantal pilots plaatsvinden.

De CoronaCheck app is gerealiseerd en wordt door de Stichting Open Nederland (SON) een fijnmazige testinfrastructuur gerealiseerd.

Vanwege de uitvoerbaarheid houdt het kabinet vast aan een geldigheid van 40 uur voor het testbewijs in afwijking van het advies van het OMT van 24 uur.

SON heeft een uitvraag gedaan voor nieuwe testaanbieders ter verhoging van de testcapaciteit voor spoor 2. De uitvraag is 10 mei gesloten en de inschrijvingen worden nu geïnventariseerd en beoordeeld. Daarnaast start SON in mei een aanbesteding voor nieuwe XL teststraten met hoogsensitieve testen. Doel is een dagelijkse testcapaciteit van 295.000 in juni voor toegangstesten.

Spoor 2b Testen gericht op veiliger werken

Thuiswerken is en blijft de norm. Wanneer dit niet mogelijk is kan preventief testen vroegtijdig besmettingen helpen opsporen en uitbraken voorkomen en een veiliger werkomgeving bieden.

Sinds 24 maart kunnen werkgevers via een BIG-geregistreerde arts of arbodienst een vergoeding van € 20 per test aanvragen o.g.v. de 'open house preventief testen'. Hiervoor is met ca. 45 partijen een overeenkomst afgesloten. De regeling geldt t/m 31 mei 2021.

Daarnaast is er de 'open house aanmeldingsprocedure sneltesten'. Deze regeling voorziet in het testen van medewerkers met klachten en hiervoor is met 49 arbodiensten of bedrijfsartsen een overeenkomst afgesloten. De regeling is stopgezet voor nieuwe aanmeldingen en kan nog tot 30 juli door de huidige aanmelders gebruikt worden omdat inmiddels de GGD'en voldoende capaciteit hebben. Voor beide regelingen is totaal € 544,5 miljoen beschikbaar.

Spoor 2c Preventief testen in het onderwijs en kinderopvang

Op 19 april is de distributie van zelftesten aan scholen en instellingen in het primair, voortgezet en hoger onderwijs en de kinderopvanglocaties gestart. Omwille van de snelheid en kennis is in eerste instantie voor aanbesteding onder bestaande contractpartijen van de Dienst Testen gekozen.

Nagenoeg alle scholen voor voortgezet en hoger onderwijs zijn in de weken 16 en 17 van zelftesten voorzien. Door vertraging in de leverantie zijn op dit moment ca. de helft van de scholen in het primair en voortgezet onderwijs voorzien. Naar verwachting is in week 19 (10-16 mei) 90% van alle scholen voorzien. Vanaf 17 mei zullen in twee weken tijd alle voortgezet onderwijs scholen over voldoende zelftesten beschikken om onderwijspersoneel en leerlingen preventief en risicogericht (in overleg met de GGD) te testen.

Leerlingen die niet meedoen aan testen mogen op geen enkele manier van onderwijs worden uitgesloten.

Op 3 mei is de distributie van zelftesten voor de kinderopvang voor personeel dat niet werkzaam is in een schoollocatie gestart. Op dit moment is ruim 90% van de bij DUO bekende kinderopvangorganisaties voorzien. De organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de verdeling binnen hun organisatie.

Vanaf deze week start de verstrekking van de zelftesten voor gastouders op hun adres. Ongeveer drie procent van de gastouders heeft zich hiervoor afgemeld.

Sinds 5 mei kunnen studenten en medewerkers van hoger onderwijs kosteloos zelftesten aanvragen via een landelijk portaal. De gratis distributie wordt verzorgd door SURF onder verantwoordelijkheid van OCW. Diegenen die niet via het portaal kunnen inloggen kunnen de zelftesten via hun onderwijsinstelling krijgen.

Vanaf begin juni krijgen ook de studenten en medewerkers van het middelbaar beroepsonderwijs toegang tot het landelijk aanvraagportaal.

Digital Green Certificate

Naar verwachting zal eind juni een EEG verordening van kracht worden voor een zogenoemd Digitaal Groen Certificaat (DGC). Dit DGC biedt een kader voor de afgifte, verificatie en acceptatie van vaccinatie-, test- en herstelcertificaten. Het DGC moet het vrije verkeer van personen tussen de lidstaten bevorderen. Na een korte overgangperiode zijn lidstaten verplicht tot kosteloze afgifte van vaccinatie-, test- en herstelbewijzen. Het is aan de lidstaten zelf welke consequenties aan het bezit van dergelijke bewijzen worden verbonden. Hierbij is het gelijkheidsbeginsel voor burgers van lidstaten van toepassing.

Begeleid Zelftesten

Stand van zaken zelftesten

Op dit moment hebben 6 leveranciers van antigeentesten een ontheffing verkregen om hun test ook als zelftest te mogen verkopen zodat deze snel beschikbaar zouden zijn. Inmiddels zijn de zelftests breed verkrijgbaar en steeds betaalbaarder. Aan dat laatste draagt de tijdelijke BTW vrijstelling bij en kunnen ook mensen met een smallere beurs zelftesten kopen. Er wordt onderzocht hoe de zelftesten voor mensen in armoede beschikbaar kunnen worden gesteld. Om deze reden zijn ook mondkapjes gedoneerd aan het Armoedefonds en de Voedselbank Nederland en is de minister voornemens dat ook met zelftesten te doen.

Op de website van de Rijksoverheid staat een actuele lijst met toegelaten zelftesten. Het gebruik van andere testen als zelftest wordt afgeraden en de verkoop is niet toegestaan.

Governance Test- en Traceerketen

Uit onderzoek van het RIVM vanaf januari 2021 blijkt dat de kwaliteit van de Nederlandse diagnostische keten goed is en dat dit netwerk betrouwbaar is. Bij de tweede landelijke externe kwaliteitstoets scoorden 148 labs 100%, 18 labs net geen 100% en moeten 16 labs verbeteringen doorvoeren in hun werkwijze.

De huidige verwachting is dat de dagelijkse testvraag in de maanden juli en augustus ca. 90.000 bedraagt, september en oktober 100.000 en oploopt tot 120.000 testen per dag in december. Hierin is 20% overcapaciteit inbegrepen.

Sequencing

Volgens het RIVM zal de minimale landelijke sequentiec capaciteit ongeveer 2.250 per week moeten zijn vanaf eind april 2021. Door uitbreiding van het aantal laboratoria zal de benodigde capaciteit zo goed als gehaald worden.

Labcontracten

De opdracht aan Dienst Testen voor het afsluiten van de labcontracten voor PCR testen is verbreed. Ook voor reguliere testlocaties zal laboratorium capaciteit worden gecontracteerd voor ondersteuning bij de uitvoering van antigeentesten zodat de kwaliteit van de afname wordt gewaarborgd.

Bron en contactonderzoek (BCO)

De BCO capaciteit van de GGD'en en GGD GHOR Nederland is volledig opgeschaald. Hierbij kan bij ongeveer 4.400 besmettingen per dag elke besmetting opgevolgd worden met een volledig BCO inclusief monitorgesprekken op dag 5 en 10 of ongeveer 5.600 volledig BCO zonder monitorgesprekken.